

prima instanță: Judecătoria Cahul, sediul Central (jud: L. Turculeț)
instanța de apel: Curtea de Apel Cahul (jud: G. Vavrin, I. Dănăilă, T. Berdilă)

ÎNCHEIERE

11 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătoriai

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Zamfir Gheorghe și Acciu Mihail, reprezentați de avocatul Dumitran Ignat,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor” împotriva lui Zamfir Gheorghe, Mocanu Teodora, Budjeti Fiodor, Ciumașu Lilia, Acciu Mihail, intervenienți accesorii Budjeti Ana, Mocanu Tudor, Acciu Mihaela și Dominico Decandia cu privire la exproprierea pentru cauză de utilitate publică în interes național,
împotriva deciziei din 30 iunie 2020 a Curții de Apel Cahul,

c o n s t a t ă :

La 25 mai 2016, reprezentantul Întreprinderii de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor”, Teleman Veaceslav, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Zamfir Gheorghe, Mocanu Teodora, Budjeti Fiodor, Ciumașu Lilia și Acciu Mihail cu privire la dispunerea exproprierei forțate a terenurilor – cu suprafața de 0,00695 ha, parte componentă a terenului cu număr cadastral XXXXX; cu suprafața de 0,0566 ha, parte componentă a terenului cu număr cadastral XXXXX; cu suprafața de 0,5958 ha, parte componentă a terenului cu număr cadastral XXXXX; cu suprafața de 0,0573 ha, parte componentă a terenului cu număr cadastral XXXXX și cu suprafața de 0,1099 ha, 0,6932 ha, 0,0158 ha, părți componente a terenurilor cu numerele cadastrale XXXXX, XXXXX și XXXXX.

În motivarea acțiunii s-a invocat că, exproprierea terenurilor cu număr cadastrale XXXXX cu valoarea de 7 671 lei, număr cadastral XXXXX cu valoarea de 3 585 lei, cu număr cadastral XXXXX cu valoarea de 47 362 lei, număr cadastral XXXXX cu valoarea de 7 300 lei, numere cadastrale XXXXX, XXXXX și XXXXX cu valoarea de 78 320 lei, a fost inițiată în baza Hotărârii Guvernului nr. 781 din 07 octombrie 2013, cu privire la unele măsuri de asigurare a reabilitării și extinderii drumurilor naționale M3 Chișinău-Cimișlia-Vulcănești-Giurgiulești – frontiera cu România, pe segmentul ocolirii satelor Slobozia Mare-Cișlița Prut-Giurgiulești, în vigoare din 11 octombrie 2013. Hotărârea respectivă vine să pună în aplicare prevederile Legii nr. 150 din 29 iunie 2012, privind declararea utilității publice de

interes național pentru lucrările de reabilitare și extindere a unor drumuri naționale, în vigoare din 20 iulie 2012.

În temeiul Hotărârii Guvernului nominalizate, Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, prin intermediul Întreprinderii de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor”, a fost împuternicit să organizeze procesul de încheiere a contractelor de vânzare-cumpărare cu proprietarii terenurilor incluse în proiectul de construcție, ce ține de exproprierea bunurilor imobile, situate pe amplasamentul lucrărilor de utilitate publică din extravilanul orașelor, satelor și comunelor de-a lungul drumului M3 Chișinău-Cimișlia-Vulcănești-Giurgiulești, în conformitate cu legislația în vigoare și potrivit listei coordonate cu autoritățile administrației publice locale și datelor din registrul bunurilor imobile.

Totodată, în temeiul art. 11 al Legii nr. 488 din 08 iulie 1999 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, s-a aprobat componența nominală a Comisiei pentru soluționarea întâmpinărilor expropriațiilor, la propunerile de expropriere.

În urma examinării, Comisia pentru soluționarea întâmpinărilor expropriațiilor la propunerile de expropriere, a menținut ofertele de expropriere din 17 iunie 2015, cu despăgubiri după cum urmează – pentru Zamfir Gheorghe cu prețul de despăgubire în sumă de 7 671 de lei; pentru Mocanu Teodora cu prețul de despăgubire în sumă de 3 585 de lei; pentru Budjeti Fiodor cu prețul de despăgubire în sumă de 47 362 de lei; pentru Ciumașu Lilia cu prețul de despăgubire în sumă de 7 300 de lei și pentru Acciu Mihail cu prețul de despăgubire în sumă de 78 320 de lei.

Totodată, pentru îndeplinirea procedurii legale, expropriațiilor la data de 11 martie 2016 au fost expediate scrisori cu propunerea de a participa la ședința Comisiei pentru soluționarea întâmpinărilor, însă expropriații au ignorat scrisorile respective și ofertele prezentate de către Întreprinderea de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor”, refuzând să negocieze cedarea părții din terenurile agricole în cauză. Reieșind din aceste circumstanțe, coroborate la prevederile legislației în vigoare de profil, în cazul în care părțile nu ajung la un acord asupra exproprierii în modul stabilit de lege, exproprierea se efectuează prin hotărâre judecătorească cu dreptă și prealabilă despăgubire.

În acest sens, Întreprinderea de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor” pentru o evaluare precisă și independentă a terenurilor supuse exproprierii, a contractat Societatea cu Răspundere Limitată „ProEstim Imobil”, în scopul evaluării terenurilor supuse exproprierii, și în urma evaluării au fost stabilite prețurile menționate în ofertele expediate expropriațiilor.

De rând cu aceasta traseul M3 Chișinău-Cimișlia-Vulcănești-Giurgiulești, face parte din rețeaua rutieră prioritară a drumurilor naționale, fiind un drum spre frontieră și fiind de importanță strategică. În acest sens tergiversarea procesului de achiziție a terenurilor expropriate, face imposibilă efectuarea lucrărilor preconizate, ce prejudiciază interesele statului și a cetățenilor săi.

În drept acțiunea a fost întemeiată în baza art. 166, 167 alin. (2) CPC, art. 316 Cod civil, până la intervenirea modificărilor introduse prin Legea nr. 133 privind modernizarea Codului civil și modificarea unor acte legislative din 15 noiembrie 2018, în vigoare din 01 martie 2019.

Prin încheierea din 11 august 2016 a Judecătoriei Cahul, au fost atrași în proces în calitate de intervenienți accesorii – Budjeti Ana, Mocanu Tudor, Acciu Mihaela și Dominico Decandia.

Prin încheierea din 19 octombrie 2016 a Judecătoriei Cahul procesul în cauza civilă nominalizată a fost suspendat, până la efectuarea expertizei judiciare privind stabilirea prețurilor terenurilor expropriate.

Prin încheierea din 18 februarie 2019 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, procesul în cauza civilă nominalizată a fost reluat.

La data de 20 mai 2019, reprezentantul Întreprinderii de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor”, Curmei Gheorghe, a depus la Judecătoria Cahul, sediul Central, o cerere de concretizare a pretențiilor în acțiune, precizând că, suprafața terenului cu număr cadastral XXXXX, proprietate a lui Zamfir Gheorghe, este de 0,0965 ha.

Prin hotărârea din 11 octombrie 2019 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, acțiunea a fost admisă. S-a dispus exproprierea pentru cauză de utilitate publică de interes național în folosul statului a următoarelor: parcela de teren cu suprafața de 0,0965 ha, prin separare de lotul de teren agricol cu nr. cadastral XXXXX, proprietate a lui Zamfir Gheorghe, situat în extravilanul satului Giurgiulești, raionul Cahul, cu restituirea despăgubirilor proprietarului în mărime de 7 671 de lei; parcela de teren cu suprafața de 0,0566 ha, prin separare de lotul de teren agricol, nr. cadastral XXXXX, proprietate a lui Mocanu Teodora, situat în extravilanul satului Giurgiulești, raionul Cahul, cu restituirea despăgubirilor proprietarului în mărime de 4002 lei; parcela de teren cu suprafața de 0,5958 ha, prin separare de lotul de teren agricol cu nr. cadastral XXXXX, proprietate a lui Budjeti Fiodor, situat în extravilanul satului Giurgiulești, raionul Cahul, cu restituirea despăgubirilor proprietarului în mărime de 47 362 de lei; parcela de teren cu suprafața de 0,0573 ha, prin separare de lotul de teren agricol, cu nr. cadastral XXXXX, proprietate a lui Ciumașu Lilia, situat în extravilanul satului Giurgiulești, raionul Cahul, cu restituirea despăgubirilor proprietarului în mărime de 4 052 de lei; parcela de teren cu suprafața de 0,0158 ha, prin separare de lotul de teren agricol cu nr. cadastral XXXXX, proprietate a lui Acciu Mihail, situat în extravilanul satului Cîșlița Prut, raionul Cahul, cu restituirea despăgubirilor proprietarului în mărime de 1 511 de lei; parcela de teren cu suprafața de 0,1099 ha, prin separare de lotul de teren agricol cu nr. cadastral XXXXX, proprietate lui Acciu Mihail, situat în extravilanul satului Cîșlița Prut, raionul Cahul, cu restituirea despăgubirilor proprietarului în mărime de 10 511 (zece mii cinci sute unsprezece) lei; parcela de teren cu suprafața de 0,6932 ha, prin separare de lotul de teren agricol cu nr. cadastral XXXXX, proprietate a lui Acciu Mihail, situat în extravilanul satului Cîșlița Prut, raionul Cahul, cu restituirea despăgubirilor proprietarului în mărime de 66 298 de lei.

La data de 15 noiembrie 2019, Zamfir Gheorghe, a depus cerere de apel, împotriva hotărârii Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 11 octombrie 2019, manifestându-și dezacordul său cu hotărârea pronunțată.

Tot la data de 15 noiembrie 2019, Acciu Mihail, nefiind de acord cu hotărârea în cauză, a depus cerere de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 11 octombrie 2019, cu conținut similar.

Prin decizia din 30 iunie 2020 a Curții de Apel Cahul s-a respins apelul declarat de Zamfir Gheorghe și apelul declarat de Acciu Mihail și s-a menținut hotărârea 11 octombrie 2019 a Judecătoriei Cahul, sediul Central.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a invocat că instanța de fond just a admis acțiunea, or, prin Legea privind declararea utilității publice de interes național pentru lucrările de reabilitare și extindere a unor drumuri naționale nr. 150 din 29 iunie 2012, în vigoare din 20 iulie 2012, au fost declarate utilitate publică de interes național lucrările de reabilitare și extindere a drumurilor M3 Chișinău-Cimișlia-Vulcănești-Giurgiulești, la frontiera cu România.

Potrivit pct. 1 al Hotărârii Guvernului cu privire la unele măsuri de asigurare a reabilitării și extinderii drumurilor naționale M3 Chișinău-Cimișlia-Vulcănești-Giurgiulești – frontiera cu România și R1 Chișinău-Ungheni-Sculeni – frontiera cu România nr. 781 din 07 octombrie 2013, în vigoare din 11 octombrie 2013, Ministerul Transporturilor și Infrastructurii a Drumurilor, prin intermediul Întreprinderii de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor”, a fost împuternicit să organizeze procesul de încheiere a contractelor de vânzare-cumpărare a terenurilor incluse în proiectul de construcție, ce țin de exproprierea bunurilor imobile proprietate privată situate pe amplasamentul lucrărilor de utilitate publică din extravilanul localităților de-a lungul drumului M3, inclusiv satele Giurgiulești și Cîșlița Prut, raionul Cahul.

În conformitate cu art. 9 alin. (1) și (2) al Legii exproprierii, după declararea utilității publice, expropriatorul va executa acțiunile de înaintare a propunerii de expropriere în termen de 10 zile de la publicarea actului de declarare a utilității publice.

Proprietarul obiectului exproprierii este informat în scris despre propunerea de expropriere de către organul care face această propunere și este în drept să-și dea consimțământul pentru o compensare imediată și echitabilă.

Instanța de apel a relatat că, materialele cauzei cu certitudine denotă că, apelantul Acciu Mihail este proprietarul terenurilor agricole cu numerele cadastrale XXXXX, XXXXX XXXXX, situate în extravilanul satului Cîșlița Prut, raionul Cahul.

Totodată, apelantul Zamfir Gheorghe, este proprietarul terenului agricol cu număr cadastral XXXXX, situat în extravilanul satului Giurgiulești, raionul Cahul.

Colegiul a menționat că, la data de 17 iunie 2015, în adresa apelantului Acciu Mihail, de către intimatul, Întreprinderea de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor”, a fost expediată notificarea cu oferta anexată, privind exproprierea terenurilor cu suprafața de 0,1099 ha din terenul cu număr cadastral XXXXX, cu suprafața de 0,6932 ha din terenul cu număr cadastral XXXXX și cu suprafața de 0,0158 ha din terenul cu număr cadastral XXXXX, propunându-i prețul de despăgubire în mărime de 78 320 de lei.

Oferta expediată, a fost recepționată de către apelantul Acciu Mihail, la data de 24 iunie 2015, fapt confirmat prin copia avizului de recepție poștală, anexat la materialele dosarului.

Astfel, instanța de apel a declarat că consideră neîntemeiate argumentele apelantului Zamfir Gheorghe, precum că, nu a obiectat asupra raportului de expertiză judiciară din motivul că nu posedă cunoștințe juridice. Or, în perioada de la 12 martie 2019 până la 11 octombrie 2019, acesta a avut suficient termen pentru a-și angaja sau de a se consulta cu un avocat, referitor la litigiul din speță, în cazul în care nu dispune de cunoștințe juridice necesare, ceea ce nu a făcut.

În mod distinct, instanța de apel a remarcat că, la caz au fost întrunite toate prevederile legale de ordin material cât și ordin procesual, pentru exproprierea terenurilor apelanților Zamfir Gheorghe și Acciu Mihail.

La 03 august 2020, prin intermediul oficiului poștal, Zamfir Gheorghe și Acciu Mihail, reprezentați de avocatul Dumitran Ignat, au declarat recurs, prin care au solicitat casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi soluții de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului au invocat că instanțele de judecată au aplicat eronat și au încălcat normele de drept material și procedural, ceea ce a dus la soluționarea greșită a cauzei, au interpretat eronat legea precum și probele prezentate, iar erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În contextul prevederilor art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Cahul a pronunțat decizia contestată la 30 iunie 2020.

Materialele cauzei atestă expedierea participanților la proces a copiei deciziei motivate prin scrisoarea de însoțire din 13 iulie 2020 (f.d. 186, Vol. III), or, la actele cauzei nu se regăsește dovada recepționării de către recurenți a copiei deciziei recurate.

Astfel, recursul declarat la 03 august 2020, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 30 septembrie 2020, prin scrisoarea de însoțire nr. 2ra-1564/2020, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților copia cererii de recurs cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței timp de o lună de la data recepționării (f.d. 194, vol. III).

Prin referința depusă de Întreprinderea de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor” la 06 noiembrie 2020 s-a solicitat respingerea recursului depus de Zamfir Gheorghe și Acciu Mihail, reprezentați de avocatul Dumitran Ignat ca fiind inadmisibil.

Examinând temeiurile recursului declarat de Zamfir Gheorghe și Acciu Mihail, reprezentați de avocatul Dumitran Ignat, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul ca inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul

în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Zamfir Gheorghe și Acciu Mihail, reprezentați de avocatul Dumitran Ignat nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursul declarat de Zamfir Gheorghe și Acciu Mihail, reprezentați de avocatul Dumitran Ignat, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Zamfir Gheorghe și Acciu Mihail, reprezentați de avocatul Dumitran Ignat, împotriva deciziei din 30 iunie 2020 a Curții de Apel Cahul.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat